

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะเทคโนโลยีของเว็บได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นเข้ามามีบทบาทในวงการเศรษฐกิจ (E-commerce) สังคม (E-society) และการศึกษา (E-education) ทำให้เกิดระบบการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ขึ้น เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งจากการเรียนกับ ผู้สอน สื่อ และเพื่อนร่วมชั้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้สอนจากการเป็นผู้ให้ (impact) เน้นหาแก่ผู้เรียนมาเป็นผู้ช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่าง ๆ (facilitator) แก่ผู้เรียน (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2545, หน้า 22) ดังนั้นจะเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบอินเทอร์เน็ตมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนมีความสำคัญ และมีบทบาทมากขึ้น

ทางเลือกหนึ่งของการเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการทำสื่อการสอน (E-learning) คือการทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E-courseware) เพราะการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักเรียนนักศึกษาสามารถเข้าใช้งานได้ง่าย เป็นอิสระในการเข้าใช้งานได้ทุกสถานที่ ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องประจำ ซึ่งในปัจจุบันการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าในอดีตมากสามารถประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อีกทั้งยังสะดวกกับผู้สอนในการแก้ไข ปรับปรุง ข้อมูลและเนื้อหาได้ง่ายกว่าการทำสื่อการสอนรูปแบบอื่น โดยการทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายนั้นประกอบด้วยส่วนของเนื้อหาบทเรียน และส่วนของแบบทดสอบ เพื่อเป็นการวัดระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ หลังจากเรียนจบในแต่ละบท และผู้สอนเองสามารถตรวจสอบได้ถึงข้อมูลการทำแบบทดสอบของนักศึกษา เพื่อให้ทราบถึงเนื้อหาที่ควรสอนเพิ่มเติม หากนักศึกษาส่วนมากยังทำแบบทดสอบในบทใดได้คะแนนน้อยเกินไป

หลักสูตรการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจนั้น วิชาการจัดการ เป็นวิชาพื้นฐานของการบริหารธุรกิจ การจัดการด้านวัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยผลักดันให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการอย่างสำเร็จได้อีกทางหนึ่ง จะเห็นได้จากในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและธุรกิจเอกชนจำนวนมากได้ทำการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร ระบบงาน และกระบวนการงานใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้องค์กรเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น แต่แม้ว่าองค์กรหลายแห่งได้มีการเปลี่ยนโครงสร้างระบบ กระบวนการ ระเบียบและกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานให้ทันสมัยแล้ว แต่ก็ยังพบว่าประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลขององค์การยังไม่ดีขึ้นดังที่มุ่งหวังไว้ แสดงว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานขององค์การที่มีความสำคัญยิ่งกว่าปัจจัยด้านโครงสร้าง และกระบวนการอีกด้วย อย่างไรก็ตามสิ่งที่เรียกว่าวัฒนธรรมองค์การ มีลักษณะเป็นนามธรรมสูงมาก แต่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมีน้อย ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาความหมายและสิ่งที่เป็นรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การก่อน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่องวัฒนธรรมองค์การ เป็นความรู้ที่ทุกคนควรศึกษาหาความรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาความรู้ของตนเอง เป็นสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนปกติ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มคุณภาพการให้บริการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นให้กับคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย โดยนำเสนอเนื้อหาเรื่องวัฒนธรรมองค์การให้กับคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย โดยนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง วัฒนธรรมองค์การ ให้กับคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.3.2 ทำให้คุณภาพการให้บริการการศึกษาแก่นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.4 นิยามศัพท์

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย (E-learning Courseware) หมายถึง บทเรียนทางคอมพิวเตอร์ที่อาศัยระบบอินเทอร์เน็ตและนำเทคโนโลยีของเว็บในการถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องวัฒนธรรมองค์การ ที่ประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรม โดยมีการนำเสนอบทเรียนในลักษณะของตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง มีการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา เพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนหรือให้ผู้เรียนได้ใช้ในการทบทวนความรู้

วัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) หมายถึง ส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นข้อสมมติฐาน ความเชื่อและคุณค่า ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่สมาชิกขององค์กรมีส่วนร่วมและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่องค์กรพึงประสงค์ในการอยู่ร่วมกันภายในองค์กร

ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ประสิทธิภาพของบทเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้เกณฑ์ 80/80 โดยเลข 80 ตัวแรก คือ คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคน และเลข 80 ตัวหลัง คือ จำนวนนักเรียน 80% สามารถบรรลุผลสำเร็จในการเรียนตามจุดประสงค์ของบทเรียน

ประสิทธิผลการเรียนรู้จากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ค่าระดับประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นจากการเรียน ซึ่งจะเป็นการหาผลต่างของประสิทธิภาพหลังเรียนและประสิทธิภาพก่อนเรียน โดยใช้เกณฑ์ 60 ซึ่งเลข 60 คือ ค่าผลต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียนและคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนของผู้เรียน

1.5 การรายงานผลการศึกษา

สำหรับรายงานการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 10 บท ดังต่อไปนี้

1. บทที่ 1 ความหมายของวัฒนธรรมองค์กร
2. บทที่ 2 ลักษณะและประเภทของวัฒนธรรมองค์กร
3. บทที่ 3 ระดับ องค์ประกอบ มิติหรือรูปแบบของวัฒนธรรมองค์กร
4. บทที่ 4 ความสำคัญของวัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งบทบาทและหน้าที่
5. บทที่ 5 แนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร
6. บทที่ 6 การจัดการกับวัฒนธรรมองค์กร
7. บทที่ 7 การเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรของสมาชิกในองค์กร
8. บทที่ 8 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมองค์กร
9. บทที่ 9 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร
10. บทที่ 10 บทสรุป และกรณีศึกษา